

do slučaja pravico za nakup v enem od komisij jim predpisanim nakupnem okrožju podelilo. Od uradno določenih nakupovalcev se bode spravilo nakupljeno živino na zbirališča in od tam se jo bode po potrebi razdelilo. Ako bi komisija vključ tem določbam ne mogla preskrbeti dovolj živine, se ji bode podelilo pravico do prisilnega nakupa. Nakupovalci bodejo večinoma odborniki kmetijskih društev, pa tudi zaupljivi kmetovalci in mesarski mojstri. Podrobnosti pridejo v kratkem.

Vpeljava poletnega časa na Nemškem. Nemški zvezni svet je sklenil, da se pomaknejo ure v poletnih mesecih leta 1916 za eno uro naprej, to pa s 1. majem. S tem upajo prihraniti mnogo na razsvetljavi, pa tudi glede zdravja delavnih slojev, ki bodejo eno uro zvečer prosti, bode to koristno. Medtem ko so imeli doslej na Nemškem srednjo-evropski čas (kakor mi), imeli bodejo to poletje vzhodni čas (kakor n. pr. v Angliji). Ta sprememba se bode izvršila na Nemškem tako-le: Dne 30. aprila 1916 ob 11. uri zvečer se pomakne kazalce vseh ur za eno uro naprej. Prične se torej letos 1. majnik že dne 30. aprila ob 11. uri zvečer. Uradi, pisarne, fabrike, šole itd. pričnejo delati eno uro preje in nehalo delati eno uro preje. Govori se, da bo hojo to spremembo tudi v drugih državah vpeljati.

Proti pokvarjenju mladine. Razna društva vložila so na štajersko namestnijo in druge oblasti spomenico, v kateri prosijo za slične odredbe proti pokvarjenju mladine, kakor so bile že mnogokrat na Nemškem izdane. Priporoč se zlasti: gostilniška prepoved za mladino pod 18. letom, razven v spremstvu starišev; alkoholno in kadilno prepoved za tako mladino; prepoved obiska kino-teatrov, tingeltanglov, kabaretov itd.; določitev najvišje svote tedenskega delavnega zaslužka, ki se sme mladini v gotovem denarju izplačati, medtem ko bi se moralo ostanek na hranilno knjižico vplačati; nadalje prepoved zadržavanja mladine po nastopu teme izven stanovanja.

Poraba šolske mladine in učnih moči za pomladna dela. Ministerstvo za poduk je nakazalo učitelstvu, da naj z ozirom na pomladni nasad na šolsko mladino podučno ter organizatorično vpliva ter tudi kmetijskemu, zlasti ženskam, posvetovalno ob strani stoji. Deželni šolski svet dal je zdaj dovoljenje, da se v neobhodno potrebnem okvirju za bolj zrele šolske otroke med večjo potrebo na delavskih močeh s podukom vstavi, oziroma poduk v času najnujnejšega poljskega dela zatvori.

Maribor. Ker je kuga na gobcih in parkljih v mestu in okraju Maribor ugasilna, je namestnija obdržanje govejih in svinjskih sejmov v Mariboru zopet dovolila.

Hitro zasačena je bila zaradi tatvine že predkaznovana vdova J. Wauda v Ptuj. V gostilni Kropf ukradla je 20 kronske bankovce. Stražnik Frischenschlager zasačil jo je takoj, ko si je ravno v Muchitschevi trgovini za 16 kron blaga nakupila. Na potu v zapor je hotela ukradeni bankovce proč vreči. Oddali so jo sodniji.

Požig. V gospodarskem poslopju posestnika Tomaža Leitnerja v Pörlinghofu na Koroškem izbruhnil je požar, ki je poslopje z zalogo krme in kmetijskim orodjem ter tudi stanovalno hišo vpepelil. Samo živino so zamogli rešiti. Splošno se sodi, da je nekdo nalašč zažgal.

Nezgod. V Leitenu na Koroškem so se 14-letni dekli Katarini Dolzer splašili voli, s katerimi je gospodar Leitgeb oral. Dolzer je prišla pod plug in bila okoli 40 metrov daleč po tleh vlečena. Pridobila je več smrtonosnih ran.

Požar. Iz Pliberka se poroča: V fabriki za opako grofa Thurn Valsassina v Sorgendorfu izbruhnil je požar, ki se je tako hitro razširil, da je uničil glavno poslopje in več postranskih stavb. K sreči ni bilo vetra. Drugače bi tudi sosedne hiše postale žrtev ognja.

Zvišanje porabne množine sladkorja za mestno in industrijsko prebivalstvo. C. k. namestnija je določila, da se zviša v Gradcu, Celju, Mariboru in Ptujju ter v nekaterih drugih občinah z mestnim značajem in industrijskim prebivalstvom porabno mero sladkorja od 1 kile na 1½ kile za eno osebo in

4 tedne. Ta odredba stopi s 16. aprilom v veljavo.

Krivo maščevanje. Artiljerist Martin Kmetec, viničar Kropfovega vinograda v Majbergu pri Ptujju, dobil je na bojišče pismo, da mu je postala njegova žena nezvesta in da ima ljubavno razmerje z istotako oženjenim viničarjem v Vogelovih gorah Matijom Sedlačkem. Kmetec prišel je na dopust in takoj se je razvil med viničarjema prepir, ki je končal s hudim pretepom. Naposled je Kmetec z vinogradniško sekiro pobil Sedlačka na tla in ga smrtonosno ranil. Potem je šel v mesto Ptuj. Pravil je, da je na dravskem mostu vrget za več kot 1000 kron glasečo se hranilnično knjižico v vodo. Šel je nato v Kropfovo krčmo, kamor mu je sledila njegova žena. Mestni stražnik Fleischacker je poklical potem vojaško patroljo, ki je Kmeteca odgnala v vojaški zapor. Sedlačka so drugi dan prepeljali v deželno bolnišnico. Kmetecova žena taji, da bi imela kaj s Sedlačkom opraviti; ali preiskava bode že dognala, koliko je na vsem resnice.

Svarilo pred prerano setvijo. Direktor P. Sprenger svari v nekem naznanilu pred preranim nasadom in setvijo naše zelenjave, ker nastanejo pri nastopivšem mrazu novi troški, ki so pri sedanjem pomanjkanju semen mnogokrat prav občutni. Čeprav rastline vedno ne zmrznejo, jih mraz vendar v rasti moti. Napačno je tudi prerano polaganje fižol in kumaric. Fižol naj bi se vsikdar pred koncem aprila ali še bolje v sredi majnika v zemljo polagal; seme kumar (muck) naj se pusti zrasti ali v loncih pod glazom k rastlini in naj se ga potem sredi maja na prosto sadi ali pa naj se ga še-le sredi maja prosto seje.

Svarilo pred belo „šmiržajfo“. Namestnija nam poroča: Pomanjkanje žajfe izrabljajo nekatere firme, da manjvredne izdelke (pod imenom „Weiße Schmierseife“, „Weiße Sauerstoff Schmierseife mit Desinfektionszusatz“, „Aeroform-Schmierseife“ itd.) ponujajo. Te žajfe imajo k večjem 6 do 10 % vsebine na maščobi in kislini, medtem ko mora imeti dobra „žajfa“ 30 do 40 %. Take firme, ki manjvredno žajfo po visoki ceni prodajajo, naj se kazenski sodniji naznani.

Prebivalstvo in vojaške straže. „Laibacher Zeitung“ poroča, da je bil pred kratkim na Primorskem neki duhovnik od vojaške straže obstreljen in na nogi ranjen. Duhovnik se namreč na klic straže ni vstavil, marveč je v skrbi za lastno življenje puško vojaka z obema rokama prijel; zato je moral vojak puško rabiti. Prebivalstvo se zopet nujno opozarja, da se mora vsakdo na klic straže brezpogojno takoj vstaviti, ker ima vojak drugače pravico, orožje rabiti.

Grozovito ravnanje Srbov z našimi vojnimi vjetniki.

Že med vojno v Srbiji se je čulo opeptovano najžalostnejše vesti v brezsrčnem ravnanju z avstro-ogrskimi vojnimi vjetniki. Avstro-Ogrska vlada je tudi opeptovano energično protestirala proti temu prelomu mednarodnega prava in vseh zapovedi človečnosti.

Šele v zadnjem času pa se je izvedelo ves obseg barbarstva proti vojnim vjetnikom, ki so ga izvršili Srbi. Ko je bila srbska armada od Balkana prepodena, se je od c. in kr. vojnega ministerstva z največjo nujnostjo pomožne misije v Srbijo in Makedonijo odposlalo, da se od tam ostalih avstro-ogrskih vojnih vjetnikov še one reši, ki so nečloveško postopanje pretrpeli. Iz poročila ene teh misij, ki je dospela pod komando c. in k. majorja O. Caska v Skoplje in od tam po težavnem transportu v Monastir, je razvidno, da so došli vojni vjetniki k pomožnim postajam v skrajno raztrganih monturah, popolnoma izstradani in bedni, gladni, mnogokrat z zmrznjenimi udi. **Mnogo tisoč vojnih vjetnikov** večidel v Albaniji je vsled pretrpljene bede, tepeža in nalezljivih bolezni pomrlo ali se je, ako niso sploh mogli naprej, **ednostavno pobilo.**

Še hujše vesti pa prinaša poročilo enoletnega prostovoljca medicince Karla Günther, ki je bil vjet in je bil porabljen v srbski glavni bolnišnici v Nišu. Posnemamo iz njegovega poročila:

Ako so bili avstro-ogrski vojniki v Srbiji jim je odvzelo vse rabne predmete, tudi obleke in čevlje, zlasti pa vrednostne predmete. V Nišu so bivali vjeti v hlevih, skladiščih šupah. V prostorih, ki bi zadostovali za 8000 mož, se je zbasalo skupaj 20.000 tih. Stoteri so morali v decembru v glavnem blatu in največjem mrazu skozi cele noči prostem prebiti. V Nišu zaostalo je le malo v hlevih in šupah. Pol tla spali so čeri v njih, niti enkrat se ni dalo sveže vode. Polno uši in umazanosti je bilo.

Te razmere so vladale v vsej Srbiji. „Rdeči križ“ in tuje misije so mirno gledale, napravit se je nekaj protidredb. in pozneje tudi med civilnim prebivalstvom širil, napravit se je nekaj protidredb.

Rabljeni so bili vjeti kakor zločinci in umazanejša dela, brez ozira na inteligenco, v vsakem mednarodnem pravu vjeti pri fronti za utrjevalna dela rabila, noma pa so morali na poljih težko delati vsled predolgega delavnega časa ter slabega zdravja jih je na tisočce poginilo.

Prehranjevanje je bilo najslabše, ta jih je tisočero vsled slabe hrane pomrlo. je avstro-ogrski vjetnike skozi Albansko prevažalo, se je ponehalo vsako redno prehranjevanje. Ker se je na vsej poti velikanske življenskih sredstev opazilo in so komarji transporta tudi polne oskrbovalne pristojnosti vse vjete sprejeli, je jasno, da so se ti vjete ubogih vojnih vjetnikov še v zadnji sramu bogatili. Po tem transportu in do v Srbiji se zamore pač reči, **da je od avstro-ogrskih vojnih vjetnikov na Srbskem komar procentov živih ostalo.**

Ravnalo se je z vjetimi kakor s stvarmi. Vedno se je rabilo biko vko. Celo srbski cirji sami so vjete preteparali.

Najslabše pa se je godilo ubogemu in ki med transportom skozi Albanijo ni mogel naprej. Srbi so te reveže s puškami kopitom tako dolgo podili, da so se dili na tla. Brez čevljev, brez odej in moralo je stoteri vjetih v največjem mrazu meter visokem snegu pot čez albansko gorodelati. In ko so v Elbasanu vjeti, ki že dolgo niso redno jesti dobili, bili od usmrti Albancev s kruhom in župo obdarovani, je z zvijačo v bolnišnico zvrabilo; namesto in obvez pa se jim je tam podelilo njih zmrznjene noge 15 do 30 ur celv z bičem.

Došli avstro-ogrski vjeti so bili vedno opešani in podrejeni. Vrglo se jih je v smrt umazane hleve; le v najskrajnejših slučajih jih je smelo oddati v bolnišnice. Vključ so bile bolnišnice že začetkoma z bolniki napolnjene. Tudi težko bolani so prišli le v hlevih kavaljerijske kasarne. Nišu samih je pod temi razmerami čez 2000 vojnih vjetnikov bedno poginilo nove bolnike se je položilo zopet v staro umazanost.

Zdravil je bilo premalo, oskrba v bolnišnici kot zunaj. Za bolnicem je bilo nameno samo odprto stranišče; ali bolniki se noma niso mogli dvigniti in so obležali v nem blatu. Brez trug se je umrlo pred drugih na vozove z volmi naložilo in k nim grobovom peljalo, kjer se je mnogokim 130 mrličev naenkrat zagrebalo. Razmere stale v Nišu končno take, da so oboli zdravniki in medicinci na tifazu. Tudi v gi bolnišnici v Nišu umrlo je 2000 vjetnikov. Šele ko so kužne bolezni prijele tivilno prebivalstvo in je na njih 4000 oseb se jih je spremenilo.

Zadnji telegrami.

(C. k. kor. in brz. urad.)

Avstrijsko poročilo.

K. B. Dunaj 13. aprila. Rusko in no-vzhodno bojišče. Prej kot sh spreminjeno. — Italijansko boji Artiljerijski ogenj drži na mnogih krajih

nenajadno v toku.

Ne K. B. B. j. i. š. e. V. opazovalno posel to je bilo h straneh no-vzhodno vjela gleškem ja severni ezuspešen. jezera Na tno pove ki sovraž vrnjeni. tvenega.

K. B. K. tli vojni č deče arma vni stan, žbeni vat m bival m prav d

v bistven brosti. Z

erca za v

vražni Boga, ce nam j

Grozni

K. B. E. roča iz R. rjev iz Ar njih Zepp to od a

all, Su

rimaby

il je en njih svit tem prista

pristanu s agim bila

bori pop neki oseb to ubitih a

Leithu je i Newc

oraj popol

rimaby

porušilo ena v kup

o voja

ullu je

rušila ter ranski stra

enočnejšo

ah ali vil ogočih kra

skimi ofic

vidnostne

jvečjo stro

Ako Vam soform-inerati on in franko se 4. Za bolečin godejni rastlin ujo, antisepti efine. 12 stek v. Feller, Stul vrhalnih pisem itti Fellerjeve. 6 skat tovo, so prijet